

Information till allmänheten – Kaunis Iron AB, Tapuli dagbrott

Bakgrund

Kommunen ska informera allmänheten, via hemsida och vid behov utskick, om verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen. Sevesolagstiftningen grundas i ett EU-direktiv och är lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor med tillhörande förordning (SFS 2015:236) och föreskrift (MSBFS 2015:8). Syftet med EU:s Sevesodirektiv är att åtgärder ska vidtas för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och att begränsa följderna av dem för människor och miljö.

Vid Kaunis Iron AB:s verksamhet i Tapuli dagbrott bryts järnmalm genom pallbrytning. Malmen borrar och sprängs. Lastning sker till truckar för transport till kross, siktning och anrikning. Transport till kund sker per lastbil till omlastningsstation för järnväg och vidare transport till hamnen i Narvik. Tapuli dagbrott omfattas av Sevesolagstiftningen enligt högre kravnivå på grund av hanteringen av sprängämnen.

Lokalisering

Tapuli dagbrott är beläget ca 30 km norr om Pajala, Norrbotten. Närmaste samhällen är Kaunisvaara som ligger ca 2 km söder om industriområdet samt Sahavaara och Aareavaara som ligger ca 4 km söder respektive 8 km norr om gruvan. Cirka 2 km öster om industriområdet går landsvägen (väg 99) Kaunisvaara-Aareavaara. Finland ligger som närmast ca 6 km nordost om gruvan.

Farliga ämnen

Sprängämnen:

Flera olika typer av sprängämnen används vid dagbrottet. I huvudsak används mest typen bulkemulsion, där olika ämnen som var för sig är icke-explosiva blandas och blir explosiva först när de är på platsen där sprängning ska ske. Detta innebär att bolaget har en stor säkerhet vid hantering och transport. För tändning används ett icke-elektriskt kopplingssystem som ger god kontroll över sprängning där styrning görs för respektive borrhål. Vid vissa tillfällen utförs mindre sprängningar på området för hantering av stora stenar så kallade skut. Sprängämnen är explosionsfarliga. Vissa av dessa kan även vara oxiderande, giftiga och/eller giftiga för vattenlevande organismer.

Diesel:

Diesel används som drivmedel för flertalet fordon och maskiner på området. Diesel kan vara brandfarligt men är relativt svårt att antända. Små mängder diesel kan dock förorena mark och vatten. Utsläpp som sprids till mark, grundvatten eller vattendrag orsakar miljöskador, framförallt för vattenlevande organismer och kan ge skadliga långtidseffekter i miljön.

Områden som kan bli berörda vid allvarlig olyckshändelse

Vid eventuell allvarlig kemikalieolycka berörs i första hand olycksplatsen vid dagbrottet. De olyckshändelser inom Kaunis Irons område som kan påverka omgivningen är främst kopplad till hanteringen av sprängämnen och brand i byggnader som kan påverka omgivningen i form av giftig brandrök.

Vid sprängning kan sprängsten flyga långt utanför anläggningens område. Riskområdet för 3:e person är 700 m. Detta baseras på den beräknade teoretiska maximala kastlängden som är 700 meter. Närmaste samhällen ligger dock utanför detta riskområde.

Vid onormalt höga vattenflöden kan ett dammbrott orsaka miljökonsekvenser i Kaunisjärvi som är belägen ca 1–2 km från anläggningen. För att undvika detta finns det kontrollprogram och rutiner på anläggningen.

Hur varnas allmänheten och hur ska man agera?

Allmänheten uppmanas att såväl vid daglig verksamhet som vid olyckshändelse att respektera givna anvisningar samt avspärningar. Området som kan komma att beröras av sprängsalvan utryms. Utskick om planerad sprängning ser via lokalt SMS-utskick till anslutna mobilnummer. Information finns även att tillgå på anslagstavlan i Kaunisvaara.

Om det mot förmodan skulle ske en större olyckshändelse kontaktas SOS Alarm och Räddningstjänsten. När Räddningstjänsten anländer till platsen tar deras räddningsledare över ansvaret. Räddningstjänsten har tillgång till en insatsplan för Tapuli dagbrott.

Om olyckshändelsen bedöms vara så allvarlig att boende eller andra personer i omgivningen riskerar att påverkas tar den ansvarige räddningsledaren beslut att allmänheten ska varnas. Man går då ut med ett "Viktigt meddelande till allmänheten", ett så kallat VMA. Ett VMA sänds alltid i radio och TV, men vid behov kan varningen kompletteras genom talat meddelande från högtalarbil. Ljudsändare utomhus ("Hesa Fredrik") finns ej installerad i Kaunisvaara. När du hör VMA ska du gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på radio P4 (100,2 MHz) för att få mer information. Du kan även få information via TV och på SVT-text sid. 599. Du kan läsa mer om VMA på www.msb.se/vma.

Tillsyn av verksamheten

Tillsyn är ännu inte utförd då verksamheten är nystartad. Tillsyn ska utföras årligen på verksamheter enligt högre kravnivå. Tillsynsrapport och annat underlag kan begäras från Länsstyrelsen i Norrbottens Län www.lansstyrelsen.se/norrbotten.

Mer information

Mer information hittar du på kommunens hemsida www.pajala.se eller genom att ta kontakt med Kaunis Iron AB via hemsida www.kaunisiron.se eller enligt nedan.

Verksamhetsutövare:	Kaunis Iron AB
Adress:	Bert-Ove Johanssons väg 8, 984 91 Pajala
E-postadress	info@kaunisiron.se
Telefonnummer:	+46 (0)70 724 41 20
Platschef/kontaktperson:	Åsa Allan